

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. декана юридичного факультету

Надія МОСКАЛЮК

“ 31 ” 08

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

“ 31 ”

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«КРИМІНАЛІСТИКА»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Освітньо-професійна програма – «Економічна безпека та фінансові розслідування»

Кафедра кримінального права та процесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	3	5	28	28	3	8	53	120	5

31.08.2023
[Signature]

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань - 26 Цивільна безпека напряму підготовки за спеціальністю – 262 «Правоохоронна діяльність», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 24.06.2021 р.).

Робоча програма розроблена к. ю. н., доцентом кафедри кримінального права та процесу Юрієм ПЛЮКОВИМ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального права та процесу (протокол № 1 від 29.08.2023р.)

завідувача кафедри
д.ю.н., проф..

Ніна РОГАТИНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Правоохоронна діяльність» (протокол №1 від 30.08.2023 р.).

Голова групи
забезпечення спеціальності
д. ю. н, професор

Ніна РОГАТИНСЬКА

Гарант ОП _____

Андрій ДЗЮРБЕЛЬ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНАЛІСТИКА»**

1. Опис дисципліни «Криміналістика»

Дисципліна «Криміналістика»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ESTS-4	галузь знань 26 «Цивільна безпека»	Статус дисципліни Нормативна дисципліна з циклу дисциплін професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів - 4	спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»	Рік підготовки: <i>Денна – 3</i> <i>Семестр:</i> <i>Денна – 5</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Лекції: <i>Денна - 28 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна - 28 год.</i>
Загальна кількість годин: Денна – 120		Самостійна робота: Денна 53 год., 8 год. - тренінг Індивідуальна робота: Денна – 3 год.
Тижневих годин – 8,5 з них аудиторних - 5		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Криміналістика»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Криміналістика» є формування у студентів теоретичних і прикладних знань у сфері криміналістики, розширення кругозору, набуття умінь оцінки криміналістичних закономірностей та явищ, опанування основних категорій науки «Криміналістики», вивчення та формування спеціальних умінь і навичок, необхідних в практичній діяльності під час розслідування кримінальних правопорушень.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно реалізовувати набуті теоретичні знання на практиці. Вивчення дисципліни «Криміналістика» ставить перед собою завдання розуміння студентами основних проблем науки криміналістики, її предмету та системи, теоретично-діяльнісних основ спеціальних знань, сучасних техніко-криміналістичних засобів, способів та методів, що використовуються при розслідуванні злочинів, тактичних прийомів та організаційних форм проведення окремих слідчих дій та їх належної фіксації, методів планування та організацію розслідування окремих видів кримінальних правопорушень, формування вмінь взаємодії із спеціалістами та експертами.

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студента з основними положеннями курсу «Криміналістика», включаючи положення, які дискутуються в науці; розглянути позиції правозастосовної практики.

Мета проведення практичних занять полягає в тому, щоб виробити у студентів практичні навички, зокрема: аналізувати та застосовувати відповідні нормативно-правові акти, робити самостійні науково обґрунтовані висновки та узагальнення, аргументовано відстоювати свою правову позицію.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК9. Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин.

СК12. Здатність систематизувати закономірності злочинності, визначати особу злочинця, причини і умови злочинності та її окремих видів, реалізовувати напрями і заходи її запобігання.

СК14. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних.

СК15. Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Перед вивченням навчальної дисципліни «Криміналістика» студенти повинні володіти базовими знаннями з навчальних дисциплін «Теорія держави і права», «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Логіка», «Юридична психологія» та інших дисциплін.

2.5. Результати навчання.

Результатами навчання дисципліни «Криміналістика» є сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, реально набутих студентами у процесі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра галузі знань 26 «Цивільна безпека», напряму підготовки за спеціальністю – 262 «Правоохоронна діяльність», зокрема є вміння:

РН1. Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин.

РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН15. Працювати автономно та в команді виконуючи посадові обов'язки та під час розв'язання складних спеціалізованих задач правоохоронної діяльності.

PH22. Вміти оцінювати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток обстановки, дій правопорушників та противник, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Методологія криміналістики, криміналістична техніка.

Тема 1. Поняття, предмет, завдання науки криміналістики та її зв'язок з іншими науками . Система та методи криміналістики (2 год.).

Загальні поняття та теоретичні основи науки криміналістики, її предмет та об'єкт. Історія зародження та розвитку криміналістики, сучасні погляди на її предмет. Зв'язок науки з кримінальним правом, кримінальним процесом, кримінологією, оперативно-розшуковою діяльністю, іншими юридичними, природничими та соціальними науками. Місце криміналістики в системі наукових знань.

Поняття системи науки криміналістики та її структура, завдання, функції, принципи, закони розвитку, основи спеціальної термінології.

Методи криміналістики, її структура, зміст та класифікація.

Поняття філософсько-світоглядних методів та їх значення для криміналістики. Загально-наукові та спеціально-наукові методи криміналістики.

Література: 1-9, 10-14, 16-17, 24, 31, 38-43, 48-53, 59, 66, 77

Тема 2. Криміналістична ідентифікація та діагностика (2 год.).

Поняття криміналістичної ідентифікації. Наукові основи криміналістичної ідентифікації та її принципи. Роль і значення теорії криміналістичної ідентифікації в криміналістичній діяльності.

Види і форми, об'єкти і суб'єкти криміналістичної ідентифікації. Ідентифікуючі та ідентифікуємі об'єкти. Поняття зразків.

Ідентифікація об'єктів за їх матеріально-фіксованими відображеннями. Ідентифікація цілого об'єкта за його частинами. Ідентифікація об'єктів за мисленим відображенням. Ідентифікація об'єктів за їх описом.

Ідентифікаційні ознаки: поняття, властивості, види. Співпадаючі ознаки, не співпадаючі ознаки, ідентифікаційне поле, ідентифікаційний період.

Процес ідентифікації, його основні елементи і структура. Методика ідентифікаційного дослідження, основи методики криміналістичних ідентифікаційних експертиз. Експертний огляд, роздільне дослідження, порівняльне дослідження, формування висновків. Категорії ідентифікаційних висновків.

Встановлення групової належності. Криміналістична діагностика, діагностуючий і діагностуємі об'єкти. Процес діагностування, його основні елементи і структура. Методика діагностичного дослідження, основи методики криміналістичних діагностичних експертиз. Експертний огляд, роздільне дослідження, порівняльне дослідження, формування висновків. Категорії діагностичних висновків.

Література: 10-14, 16, 18-20, 23, 24, 27, 29, 38-43, 45, 47-53.

Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки, як розділу криміналістики. Галузі криміналістичної техніки. Технічні засоби «польової» та лабораторно-дослідницької криміналістики (2 год.).

Загальні положення криміналістичної техніки та її галузі. Види технічних засобів, що можуть використовуватись під час розслідування та профілактики кримінальних правопорушень, поняття, види та їх класифікація. Правові підстави застосування технічних засобів під час розслідування та профілактики кримінальних правопорушень. Технічні засоби «польової криміналістики» для пошуку, виявлення, огляду, фіксації та вилучення слідів кримінального правопорушення. Слідчі валізи та їх види. Лабораторно-дослідницькі та інформаційно-комп'ютерні засоби, що використовуються експертами при проведенні судових експертиз.

Література: 10-14, 16, 18, 21, 22, 24, 26, 27, 30, 31, 38-43, 48-54.

Тема 4. Загальні положення судової фотографії та відеозйомки. Способи та методи судової фотографії. Фіксація перебігу та результатів слідчих (розшукових) дій (2 год.).

Поняття судової фотографії та відеозйомки. Правові підстави застосування судової фотографії та відеозйомки у кримінальних провадженнях та їх суб'єкти. Способи та методи судової фотографії. Особливості застосування фотографічних засобів та відеозапису під час проведення слідчих (розшукових) дій. Процесуальне оформлення фототаблиці, як додатку до протоколу слідчої (розшукової) дії.

Література: 10-14, 16, 18, 21, 22, 24, 26, 27, 30, 31, 38-43, 48-54.

Тема 5. Загальні положення трасології. Сліди людини, тварини, транспортних засобів, інструментів та механізмів. Дактилоскопія та її значення у розслідуванні кримінальних правопорушень (2 год.).

Поняття сліду у трасології. Значення слідів у розслідуванні кримінальних правопорушень. Закономірності утворення слідів, механізм слідоутворення та його елементи. Матеріальні та ідеальні сліди у кримінальних правопорушеннях. Сліди-предмети (їх частини), сліди-матеріали (частини матеріалів), сліди-речовини (частки речовин), сліди – відображення (одних матеріальних об'єктів в інших).

Класифікація слідів у трасології. Сліди людини - рук, рукавичок, ніг та взуття, зубів, інших частин тіла людини. Сліди інструментів і механізмів - знарядь злому, розпилу, розрубу, свердління. Сліди транспортних засобів – коліс, гусениць, інших частин транспортних засобів. Сліди тварин – лап, копит, зубів, інших частин тіла тварини.

Пошук, виявлення, фіксація, вилучення, та дослідження слідів, їх використання в розкритті та розслідуванні злочинів. Основні завдання трасологічних експертиз, питання, які вирішуються під час їх проведення.

Основи дактилоскопії. Види папілярних узорів. Поняття сліду пальця руки (долоні) та механізм його утворення. Експериментальні відбитки пальців (долоней) рук. Загальні та індивідуальні ознаки у слідах та відбитках. Способи та методи виявлення, фіксація і вилучення слідів рук. Сутність дактилоскопічної експертизи, питання, які вирішуються під час їх проведення.

Література: 10-14, 16, 18, 21, 22, 24, 26, 27, 30, 31, 38-43, 48-54.

Тема 6. Зброезнавство. Судова балістика та хододна зброя (2 год.).

Зброезнавство, поняття судової балістики; її предмет, завдання і система. Наукові основи балістики та її об'єкти.

Поняття вогнепальної зброї та її класифікація. Конструктивна характеристика вогнепальної зброї, її основні частини і механізми. Будова каналу ствола, калібр вогнепальної зброї.

Класифікація вогнепальної зброї. Нарізна і гладкоствольна, бойова, мисливська, спортивна, цивільна і кримінальна вогнепальна зброя. Довгоствольна, середньо ствольна і короткоствольна вогнепальна зброя. Неавтоматична, напівавтоматична і автоматична вогнепальна зброя. Вогнепальна зброя заводського, кустарного і саморобного виготовлення. Перероблена та атипова вогнепальна зброя.

Боєприпаси (набої) до вогнепальної зброї. Набої до нарізної та гладкоствольної вогнепальної зброї, їх калібри. Види і конструкційні особливості боєприпасів.

Сліди вогнепальної зброї та їх класифікація. Механізм утворення слідів від дії вогнепальної зброї. Сліди пострілу на перешкодах, на тілі потерпілого, сліди-предмети, сліди на кулях і гільзах. Прийоми встановлення місця, напрямку і дистанції пострілу.

Порядок виявлення, фіксації і вилучення вогнепальної зброї, боєприпасів та їх слідів. Огляд, попереднє дослідження, опис вогнепальної зброї та боєприпасів на місці події.

Основи методики балістичних досліджень. Криміналістичне дослідження вогнепальної зброї, боєприпасів та їх слідів. Основні завдання, що вирішуються при проведенні балістичних досліджень. Діагностичні, ідентифікаційні та ситуаційні завдання під час проведення балістичних експертиз.

Поняття та класифікація холодної зброї. Критерії віднесення предметів до холодної зброї. Питання, які вирішуються при їх дослідженні.

Література: 3, 4, 6-14, 16, 18, 19, 21, 22, 38-43, 48-53, 67, 68.

Тема 7. Поняття документів у кримінальному провадженні. Техніко-криміналістичне дослідження документів (2 год.).

Завдання і значення техніко-криміналістичного дослідження документів у кримінальному провадженні. Види документів. Бланки документів, їх основні реквізити. Машинописні та рукописні тексти, підписи, графічні відмітки у документах, відбитки печаток і штампів.

Правила огляду документів та їх опис. Поняття підробки документа та способів зміни його початкового вигляду. Монтаж, переклеювання фотознімків в документах, підчистки, змивання, травлення, вставки, дописки та їх ознаки.

Підготовка матеріалів до техніко-криміналістичної експертизи документів. Основи методики техніко-криміналістичної експертизи документів. Особливості криміналістичного дослідження машинописних текстів, поліграфічних документів та грошових купюр.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-14, 16, 18, 20, 23, 24, 29, 38-43, 45, 47-53.

Тема 8. Судове почеркознавство та авторознавство (2 год.).

Загальні поняття, наукові засади, структура і завдання криміналістичного дослідження письма як окремої галузі криміналістики. Поняття та види письма, писемної мови і почерку людини та його властивості. Навички письма та закономірності їх формування. Загальні та індивідуальні ознаки почерку, їх класифікація. Вільні, умовно-вільні та експериментальні зразки почерку.

Загальні положення криміналістичної методики почеркознавчих експертиз. Діагностичні, ідентифікаційні та ситуаційні питання, що вирішуються при їх проведенні.

Поняття авторознавчих експертиз, особливості їх проведення. Основні завдання, які вирішуються.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-14, 16, 18, 20, 23, 24, 29, 38-43, 45, 47-53.

Тема 9. Габітологія, як галузь криміналістичної техніки про ознаки зовнішності людини (2 год.).

Загальні поняття криміналістичного дослідження ознак зовнішності людини як окремої галузі криміналістики. Ознаки зовнішності людини: поняття, види, значення. Анатомічні та функціональні ознаки зовнішності. Особливі прикмети людини. Якісна і кількісна форма вираження ознак зовнішності. Поняття суб'єктивного портрету в криміналістиці. Види суб'єктивних портретів.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-14, 16, 18, 20, 23, 24, 29, 38-43, 45, 47-53.

Тема 10. Криміналістична реєстрація та криміналістичні обліки (2 год.).

Поняття криміналістичної реєстрації. Науково-правові основи криміналістичної реєстрації. Об'єкти криміналістичної реєстрації. Види і форми реєстрації.

Криміналістичні обліки: поняття, види, форми. Об'єкти і суб'єкти криміналістичних обліків. Використання криміналістичних обліків при розслідуванні злочинів. Порядок ведення обліків і одержання облікової інформації. Криміналістичні обліки в органах МВС України, криміналістичні обліки країн СНД, криміналістичні обліки Інтерполу.

Автоматизовані інформаційно-пошукові криміналістичні системи. Автоматизовані банки даних.

Література: 10-14, 16, 18-20, 23, 24, 27, 29, 38-43, 45, 47-53.

Змістовий модуль 2. Тактика та методика розслідування окремих видів злочинів

Тема 11. Криміналістична тактика. Версії та планування у кримінальному провадженні (2 год.).

Поняття, система, завдання і зміст криміналістичної тактики, як окремого розділу криміналістики. Поняття та зміст тактичних прийомів, криміналістичних рекомендацій, тактичних ризиків, тактичних комбінацій, тактичних операцій, слідчих ситуацій.

Поняття криміналістичної версії, її загальна характеристика. Види криміналістичних версій. Слідчі, оперативно-розшукові, експертно-криміналістичні версії. Порядок та підстави висування версій. Основні вимоги до перевірки версій.

Криміналістичне планування та прогнозування. Види, рівні та етапи планування. Початкова, послідуєча і завершальна стадії розслідування.

Планування при проведенні окремих слідчих (розшукових) дій.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58, 67..

Тема 12. Огляд та його види. Тактика проведення огляду у кримінальному провадженні (2 год.).

Проведення огляду у кримінальних провадженнях та їх види. Правова регламентація проведення огляду. Завдання і значення огляду місця події у розкритті кримінальних правопорушень. Об'єкти огляду. Тактика огляду місця події та його планування. Стадії огляду, їх зміст і значення. Участь спеціалістів в огляді. Поєднання огляду місця події з проведенням оперативно-розшукових дій. Особливості огляду приміщень і ділянок місцевості, які не є місцем події. Огляд трупа або його частин. Тактичні прийоми огляду трупа або його частин. Участь судово-медичного експерта (спеціаліста) в огляді трупа або його частин. Огляд предметів, документів, транспортних засобів, живих людей (освідування). Висування криміналістичних версій за результатами огляду місця події.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58, 67, 68.

Тема 13. Обшук та його види. Тактика проведення обшуку у кримінальному провадженні (2 год.).

Поняття, завдання і значення обшуку. Правова регламентація проведення обшуку. Види обшуку і його учасники, загальні положення тактики обшуку. Планування і підготовка до обшуку, проведення обшуку, оформлення результатів обшуку. Участь спеціалістів при проведенні обшуку.

Особливості проведення окремих видів обшуку. Обшук в жилих, підсобних і господарських приміщеннях. Обшук на підприємствах і в організаціях. Обшук місцевості. Особистий обшук.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58, 67, 68.

Тема 14. Тактика проведення допиту (2 год.).

Поняття, завдання і значення допиту. Види допиту і їх правова регламентація.

Загальні положення тактики допиту. Планування допиту та його стадії: підготовка, проведення та оформлення результатів допиту.

Організаційно-тактичне забезпечення допиту. Тактичні прийоми встановлення психологічного контакту. Правила постановки питань і використання доказів під час допиту. Допит з участю спеціаліста і перекладача.

Тактика допиту свідків, потерпілих, підозрюваних і обвинувачених. Особливості допиту неповнолітніх.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58.

Тема 15. Тактика пред'явлення для впізнання (2 год.).

Поняття, види, завдання, та правова регламентація пред'явлення для впізнання.

Загальні положення тактики пред'явлення для впізнання. Планування і підготовка до пред'явлення для впізнання. Стадії пред'явлення для впізнання. Оформлення результатів пред'явлення для впізнання. Участь спеціалістів і використання техніко-криміналістичних засобів.

Особливості пред'явлення для впізнання живих людей, трупів, предметів, документів, транспортних засобів, тварин, приміщень, ділянок місцевості.

Пред'явлення для впізнання фотозображень, відеозаписів і фонограм.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58.

Тема 16. Тактика слідчого експерименту (2 год.).

Слідчий експеримент, його суть, види і завдання. Тактика проведення слідчого експерименту та його стадії. Поняття, завдання і значення слідчого експерименту. Види і правова регламентація проведення слідчого експерименту. Відтворення обстановки і обставин події, перевірка і уточнення показань на місці, їх суть, види і завдання.

Участь спеціалістів і використання техніко-криміналістичних засобів при проведенні слідчого експерименту та оформлення результатів.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58.

Тема 17. Загальні положення методики розслідування кримінальних правопорушень (2 год.).

Загальні та окремі методики розслідування кримінальних правопорушень. Структура криміналістичної методики. Обставини, що підлягають доказуванню. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень та її елементи.

Література: 1, 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 33-37, 38-44, 46, 55.

Тема 18. Криміналістична методика розслідування вбивств (2 год.).

Криміналістична характеристика вбивств. Обставини, що підлягають доказуванню. Особливості порушення кримінальної справи. Слідчі ситуації та першочергові слідчі дії та оперативно-розшукові заходи. Тактика огляду місця події, огляду трупа, виявлення та вилучення слідів злочину. Встановлення і допит свідків, вжиття необхідних заходів по встановленню місця знаходження та затриманню злочинців. Висування та перевірка версій. Складання плану розслідування та планування окремих слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій. Призначення судово-медичної експертизи трупа та встановлення причин смерті потерпілого, інших криміналістичних експертиз. Тактика затримання злочинців, їх допит, проведення обшуків, впізнання, відтворення обстановки і обставин події.

Особливості розслідування вбивств при виявленні невідомого і розчленованого трупа; розслідувань, пов'язаних із зникненням особи; вбивств, замаскованих під самогубство чи природню смерть.

Виявлення причин і обставин вчинення вбивств та їх профілактика.

Література: 1, 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 33-37, 38-44, 46, 48-53, 66-69.

Тема 19. Криміналістична методика розслідування крадіжок, грабежів, розбоїв та шахрайств (2 год.).

Криміналістична характеристика крадіжок, грабежів, розбоїв, вимагань та шахрайств. Порушення кримінального провадження. Слідчі ситуації при вчиненні крадіжок грабежів, розбоїв, вимагань та шахрайств. Визначення обставин, що підлягають доказуванню. Проведення першочергових слідчих дій та оперативно-розшукових заходів. Огляд місця події, допит потерпілих, встановлення і допит свідків.

Висування версій та їх перевірка. В залежності від слідчих ситуацій, планування подальшого розслідування в цілому та окремих слідчих (розшукових) дій. Встановлення та затримання підозрюваного, його обшук, обшук в його помешканні та інших місцях можливого приховання речових доказів. Допит підозрюваного, пред'явлення для впізнання, відтворення обстановки і обставин події, призначення експертиз.

Встановлення причин і умов, що сприяли вчиненню крадіжок, грабежів, розбоїв, вимагань та шахрайств та їх профілактика.

Література: 1, 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 33-37, 38-44, 46, 48-53, 66-69.

Тема 20. Криміналістична методика розслідування розкрадань вчинених шляхом зловживання службовим становищем (2 год.).

Особливості криміналістичної характеристики та методики розслідування розкрадань шляхом зловживання службовим становищем. Обставини, що підлягають доказуванню. Порушення кримінального провадження. Слідчі ситуації при вчиненні розкрадань шляхом зловживання службовим становищем. Планування розслідування та перевірка версій.

Етапи розслідування. Проведення першочергових слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів – огляд, встановлення та допит потерпілих і свідків. Подальші слідчі (розшукові) дії - призначення ревізій та перевірок, повторний та додатковий допит свідків, проведення обшуків, затримання і допит підозрюваного, призначення експертиз. Завершальний етап розслідування, підготовка відповідних процесуальних документів.

Профілактика при розслідуванні розкрадань, встановлення причин та умов їх вчинення.

Література: 1, 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 33-37, 38-44, 46, 48-53.

Тема 21. Криміналістична методика розслідування хабарництва (2 год.).

Особливості методики розслідування та криміналістичної характеристики прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.

Обставини, що підлягають доказуванню. Порушення кримінального провадження та слідчі ситуації. Планування розслідування та перевірка версій.

Проведення першочергових слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів – огляд, обшук, затримання і допит підозрюваного, встановлення та допит свідків. Подальші слідчі (розшукові) дії - повторний та додатковий допит свідків, підозрюваних, одночасний допит раніше допитаних осіб, подальше проведення обшуків, призначення експертиз. Завершальний етап розслідування, підготовка відповідних процесуальних документів.

Профілактичні дії слідчого при розслідуванні прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.

Література: 1, 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 33-37, 38-44, 46, 48-53.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Криміналістика». (денна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Прак-тичні заняття	Самостій-на робота	Індиві-дуальна робота	Тренінг, КПЗ	Контроль ні заходи
Змістовий модуль 1. Методологія криміналістики, криміналістична техніка						
Тема 1 Поняття, предмет, завдання науки криміналістики та її зв'язок з іншими науками. Система та методи криміналістики	1	1	2	4	2	Тести, опитування
Тема 2. Криміналістична ідентифікація та діагностика.	1	1	2			Тести, опитування
Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки, як розділу криміналістики. Галузі криміналістичної техніки. Технічні засоби «польової» та лабораторно-дослідницької криміналістики.	1	1	2			Тести, опитування
Тема 4. Загальні положення судової фотографії та відеозйомки. Способи та методи судової фотографії.	1	2	2			Тести, опитування
Тема 5. Загальні положення трасології. Сліди людини, транспортних засобів, інструментів та механізмів, тварин. Дактилоскопія та її значення у розслідуванні кримінальних правопорушень	1	2	2			Тести, опитування

Тема 6. Зброезнавство. Судова балістика та хододна зброя.	1	1	2			Тести, опитування
Тема 7. Поняття документів у кримінальному провадженні. Техніко-криміналістичне дослідження документів.	1	1	2			Тести, опитування
Тема 8. Судове почеркознавство та авторознавство.	1	1	2			Тести, опитування
Тема 9. Габітологія, як галузь криміналістичної техніки про ознаки зовнішності людини.	1	1	2			Тести, опитування
Тема 10 Криміналістична реєстрація та криміналістичні обліки.	1	1	2			Тести, опитування
Змістовий модуль 2. Тактика та методика розслідування окремих видів злочинів						
Тема 11. Криміналістична тактика. Версії та планування у кримінальному провадженні.	2	1	3			Тести, опитування
Тема 12. Огляд та його види. Тактика проведення огляду у кримінальному провадженні.	2	2	3			Тести, опитування
Тема 13. Обшук та його види. Тактика проведення обшуку у кримінальному провадженні.	2	2	3			Тести, опитування
Тема 14 Тактика проведення допиту.	2	2	3			Тести, опитування
Тема 15 Тактика пред'явлення для впізнання.	2	1	3			Тести, опитування
Тема 16 Тактика слідчого експерименту.	2	1	3	4	1	Тести, опитування
Тема 17 Загальні положення методики розслідування кримінальних правопорушень.	2	1	3			Тести, опитування
Тема 18. Криміналістична методика розслідування вбивств.	1	1	3			Тести, опитування
Тема 19 Криміналістична методика розслідування крадіжок, грабежів, розбоїв, та шахрайств.	1	2	3			Тести, опитування
Тема 20 Криміналістична методика розслідування розкрадань вчинених шляхом зловживання службовим становищем.	1	2	3			Тести, опитування
Тема 21 Криміналістична методика розслідування хабарництва	1	1	3			Тести, опитування
ВСЬОГО	28	28	53	8	3	

5. Тематика практичних занять.

Тема 1. Поняття, предмет, завдання науки криміналістики та її зв'язок з іншими науками . Система та методи криміналістики (1 год.).

Мета: З'ясувати поняття, значення, систему та методи криміналістики.

Питання для обговорення: 1. Загальні поняття, значення криміналістики її зв'язок з іншими науками та місце в системі наукових знань. 2. Історичні аспекти розвитку криміналістики. 3. Система криміналістики. 4. Методи криміналістики.

Література: 1-9, 10-14, 16-17, 24, 31, 38-43, 48-53, 59, 66, 67, 69, 77.

Тема 2: Криміналістична ідентифікація. Криміналістична діагностика (1 год.).

Мета: Оримати практичні знання про криміналістичну ідентифікацію діагностику та реєстрацію (2 год.).

Питання для обговорення: 1. Види і форми криміналістичної ідентифікації та діагностики. Ідентифікуємий та ідентифікуючий об'єкти. 2. Процес ідентифікації та діагностики. 3. Поняття ідентифікаційного поля, ідентифікаційного періоду, ідентифікаційних ознак та зразків для порівняльного дослідження. 4. Загальна методика ідентифікаційного та діагностичного дослідження.

Література: 10-14, 16, 18-20, 23, 24, 27, 29, 38-43, 45, 47-53.

Тема 3: Загальні положення криміналістичної техніки, як розділу криміналістики. Галузі криміналістичної техніки. Технічні засоби «польової» та лабораторно-дослідницької криміналістики (1 год.) .

Мета: Оримати практичні знання про галузі криміналістичної техніки. Ознайомитись із технічними засобами «польової криміналістики» та лабораторно-дослідницькими засобами.

Питання для обговорення: 1. Загальні положення криміналістичної техніки, як галузі науки криміналістики. 2. Поняття, види та класифікація технічних засобів, що використовуються у кримінальному провадженні. Процесуальні підстави їх застосування. 3. Засоби пошуку, виявлення, огляду, фіксації, вилучення та дослідження речових доказів і криміналістичних слідів. 4. Процесуальне оформлення результатів застосування технічних засобів у кримінальному провадженні.

Література: 10-14, 16, 18, 21, 22, 24, 26, 27, 30, 31, 38-43, 48-54.

Тема 4: Загальні положення судової фотографії та відеозйомки. Способи та методи судової фотографії (2 год.).

Мета: Навчитись проводити фото, - та відеофіксацію обстановки місця події, фотографування живих людей та трупів для реєстрації та впізнання методом сигналітичної фотозйомки, виготовляти фототаблиці до протоколів слідчих (розшукових) дій.

Питання для обговорення: 1. Поняття судової фотографії та відеозйомки. 2. Процесуальні підстави застосування технічних засобів фотофіксації та відеозйомки під час проведення слідчих (розшукових) дій та експертних досліджень. 3. Види та способи судової фотографії та відеозйомки під час проведення слідчих (розшукових) дій та експертних досліджень. 4. Методи судової фотографії та відеозйомки під час проведення слідчих (розшукових) дій та експертних досліджень. 5. Пороцесуальне оформлення результатів застосування технічних засобів фотофіксації та відеозйомки під час проведення слідчих (розшукових) дій.

Література: 10-14, 16, 18, 21, 22, 24, 26, 27, 30, 31, 38-43, 48-54.

Тема 5. Загальні положення трасології. Сліди людини, тварини, транспортних засобів, інструментів та механізмів. Дактилоскопія та її значення у розслідуванні кримінальних правопорушень (2 год.).

Мета: Отримати практичні знання про сліди трасологічного походження, механізм їх утворення, класифікацію, способи виявлення та вилучення.

Питання для обговорення: 1. Поняття сліду в трасології. Механізм слідоутворення та його елементи. 2. Сліди людини, сліди транспортних засобів, сліди інструментів та механізмів (злом), сліди тварин. 3. Класифікація слідів. 4. Способи та методи виявлення, фіксації і вилучення слідів трасологічного походження. 5. Основи дактилоскопії. Типи папілярних узорів, їх загальні та індивідуальні ознаки. Способи та методи виявлення, фіксації і вилучення слідів рук. 8. Питання, які вирішуються під час проведення діагностичних, ідентифікаційних та класифікаційних досліджень у трасологічних та дактилоскопічних експертизах. Методика та структура експертного дослідження.

Література: 10-14, 16, 18, 21, 22, 24, 26, 27, 30, 31, 38-43, 48-54.

Тема 6: Зброезнавство. Судова балістика та холодна зброя (1 год.).

Мета: Отримати практичні знання про вогнепальну та холодну зброю, їх конструктивні особливості та класифікацію, критерії віднесення предметів до вогнепальної та холодної зброї. Набути практичних знань про сліди, які утворюються на перешкодах, тілі потерпілого, кулях та гільзах під час пострілу.

Питання для обговорення: 1. Загальні поняття зброезнавства. 2. Поняття вогнепальної та холодної зброї та їх класифікація. 3. Конструкційні характеристики вогнепальної зброї та боєприпасів (набоїв) до неї. 4. Сліди вогнепальної зброї, їх класифікація та механізм утворення. 5. Порядок огляду вогнепальної зброї, та боєприпасів: виявлення, фіксація і вилучення. 6. Криміналістичне дослідження вогнепальної та холодної зброї, боєприпасів та їх слідів. Критерії віднесення предметів до вогнепальної та холодної зброї. Ідентифікаційні, діагностичні, ситуаційні питання в балістичних експертизах та експертизах холодної зброї.

Література: 3, 4, 6-14, 16, 18, 19, 21, 22, 38-43, 48-53, 67, 68.

Тема 7: Поняття документів у кримінальному провадженні. Техніко-криміналістичне дослідження документів (1 год.).

Мета: Отримати практичні знання про документи, їх реквізити, про способи та види підробок та їх розпізнання. Ознайомитися з основами

Питання для обговорення: 1. Документи як об'єкти криміналістичного дослідження. Види документів. Бланки документів, їх основні реквізити. 2. Поняття підробки документа та зміни його початкового вигляду. Правила огляду документів та їх опису в протоколі. 3. Основи методики технічного дослідження документів. Діагностичні та ідентифікаційні питання при проведенні технічної експертизи документів.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-14, 16, 18, 20, 23, 24, 29, 38-43, 45, 47-53.

Тема 8: Судове почеркознавство та авторознавство (1 год.).

Мета: Ознайомитися з основами почеркознавства, набути практичні навички з відібрання експериментальних зразків почерку, навчитись характеризувати почерк за загальними ознаками.

Питання для обговорення: 1. Поняття письма, писемної мови та почерку. Навички письма та закономірності їх формування. Загальні та ідентифікаційні ознаки почерку, їх класифікація. 2. Основи методики почеркознавчих досліджень. Діагностичні та ідентифікаційні питання при проведенні почеркознавчої експертизи. Поняття авторознавчих експертиз, особливості їх проведення.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-14, 16, 18, 20, 23, 24, 29, 38-43, 45, 47-53.

Тема 9: Габітологія, як галузь криміналістичної техніки про ознаки зовнішності людини (1 год.).

Мета: Ознайомитися з основами габітології, набути практичні навички з проведення опису особи за ознаками її зовнішності.

Питання для обговорення: 1. Ознаки зовнішності людини: поняття, види, значення. 2. Загальні та особливі прикмети людини. 3. Ідентифікація особи за ознаками зовнішності та за фотографічними зображеннями. 4. Поняття суб'єктивного портрету в габітології.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-14, 16, 18, 20, 23, 24, 29, 38-43, 45, 47-53.

Тема 10: Криміналістична реєстрація та криміналістичні обліки (1 год.).

Мета: Набути практичних навичок у використанні криміналістичних обліків у розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень.

Питання для обговорення: 1. Поняття криміналістичної реєстрації та криміналістичних обліків. 2. Роль криміналістичних обліків у розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень. Види криміналістичних обліків органах та підрозділах ОВС України. Порядок формування криміналістичних обліків.

Література: 10-14, 16, 18-20, 23, 24, 27, 29, 38-43, 45, 47-53.

Змістовний модуль 2. Тактика та методика розслідування окремих видів злочинів.

Тема 11: Криміналістична тактика. Версії та планування у кримінальному провадженні (1 год.).

Мета: Набути практичних навичок із застосування тактичних прийомів при проведенні слідчих (розшукових) дій, висування версій та планування розслідування у кримінальних правопорушеннях. Формування знань з тактики проведення огляду місця події, огляду трупа та ексгумації, обшуку на місцевості та у приміщенні, складання протоколів огляду, обшуку та додатків до них.

Питання для обговорення: 1. Поняття і предмет криміналістичної тактики. Тактичний прийом як елемент криміналістичної тактики. Джерела і функції тактичних прийомів та їх класифікація. 2. Криміналістична рекомендація, тактична комбінація, тактична операція, слідча ситуація та тактичне рішення. 3. Криміналістична версія, види версій, порядок їх висування та перевірка. 4. Планування розслідування та окремих слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58, 67, 68.

Тема 12: Огляд та його види. Тактика проведення огляду у кримінальному провадженні (2 год.).

Мета: Сформувати знання з тактики проведення огляду, навчитись складати протоколи огляду та додатків до них.

Питання для обговорення: 1. Поняття слідчого огляду, його види, принципи та тактичні прийоми проведення. 2. Організація та планування проведення огляду. 2. Огляд місця події, його види, завдання і мета. Особливості тактики проведення огляду місця події. 3. Огляд речей і документів, його завдання і мета. Особливості тактики проведення огляду речей і документів. 4. Огляд трупа. Особливості тактики проведення огляду трупа, в тому числі під час ексгумації. 5. Використання спеціальних знань та технічних засобів при проведенні огляду. 6. Процесуальне оформлення результатів огляду.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58, 67, 68.

Тема 13: Обшук та його види. Тактика проведення обшуку у кримінальному провадженні (2 год.).

Мета: Сформувати знання з тактики проведення обшуку, навчитись складати протоколи обшуку та додатків до них.

Питання для обговорення: 1. Поняття обшуку, його види, завдання і мета, процесуальні підстави. 2. Організація та планування проведення обшуку. 2. особливості тактики проведення обшуку на місцевості. 3. Особливості тактики проведення обшуку у приміщенні. 4. Особливості тактики особистого обшуку особи. 5. Використання спеціальних знань та технічних засобів при проведенні обшуку. 6. Процесуальне оформлення результатів обшуку.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58.

Тема 14: Тактика проведення допиту (2 год.).

Мета: Сформувати знання з тактики проведення допиту, навчитись складати протоколи допиту та додатків до них.

Питання для обговорення:

1. Поняття, завдання, значення та види допиту у розслідуванні кримінальних правопорушень. 2. Організація та планування проведення допиту. Стадії проведення допиту. 3. Тактика проведення допиту потерпілого, свідка, підозрюваного, обвинуваченого, експерта. 4. Сприятливі та несприятливі, конфліктні та безконфліктні ситуації при проведенні допиту. Тактичні прийоми та тактичні комбінації, що застосовуються при їх проведенні. 5. Використання спеціальних знань та технічних засобів при проведенні допиту. 6. Процесуальне оформлення результатів допиту.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58.

Тема 15: Тактика пред'явлення для впізнання (1 год.).

Мета: Сформувати знання з тактики пред'явлення для впізнання, навчитись складати протоколи пред'явлення для впізнання та додатків до них.

Питання для обговорення:

1. Поняття пред'явлення для впізнання, його види, принципи та тактичні прийоми проведення. 2. Організація та планування проведення пред'явлення для впізнання. 3. Тактика пред'явлення для впізнання живих осіб. 4. Тактика пред'явлення для впізнання трупів. 5. Тактика пред'явлення для впізнання речей і документів. 6. Використання спеціальних знань та технічних засобів при проведенні пред'явлення для впізнання. 7. Процесуальне оформлення результатів пред'явлення для впізнання.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58.

Тема 16: Тактика слідчого експерименту (1 год.).

Мета: Сформувати знання з тактики проведення слідчого експерименту, навчитись складати протоколи слідчого експерименту та додатків до них.

Питання для обговорення:

1. Поняття слідчого експерименту, його види, завдання, мета та тактичні прийоми проведення. 2. Організація та планування проведення слідчого експерименту. 3. Тактика пред'явлення для впізнання живих осіб. 4. Тактика пред'явлення для впізнання трупів. 5. Тактика пред'явлення для впізнання речей і документів. 6. Використання спеціальних знань та технічних засобів при проведенні пред'явлення для впізнання. 7. Процесуальне оформлення результатів пред'явлення для впізнання.

Література: 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 34-36, 37, 39-43, 44, 46, 49-54, 56-58.

Тема 17: Загальні положення методики розслідування кримінальних правопорушень (1 год.).

Мета: Сформувати знання та практичні навички із організації розслідування кримінальних правопорушень на основі існуючих криміналістичних методик.

Питання для обговорення: 1. Загальні положення про організацію розслідування кримінальних правопорушень. Поняття, система, джерела криміналістичної методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень. 2. Завдання, принципи та види методик розслідування окремих видів кримінальних правопорушень та їх структура. 3. Структура типової методики розслідування кримінальних правопорушень. Криміналістична характеристика та його елементи. Типові слідчі ситуації на стадії виявлення ознак кримінального правопорушення та послідовних етапах розслідування. Слідчі версії, організація і планування розслідування на його окремих етапах. 4. Особливості проведення окремих слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій та їх комплексів (тактичних операцій), як засобів збирання та

перевірки доказів у кримінальному провадженні. 5. Використання спеціальних знань, під час проведення слідчих (розшукових) дій, призначення та проведення судових експертиз.

Література: 1, 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 33-37, 38-44, 46, 55.

Тема 18: Криміналістична методика розслідування вбивств (1 год.).

Мета: На основі існуючих криміналістичних методик сформуванню знання та практичні навички із організації розслідування вбивств.

Питання для обговорення:

1. Криміналістична характеристика вбивств та їх елементи. 2. Встановлення обставин, що підлягають доказуванню. Особливості порушення кримінального провадження. Слідчі ситуації при вчиненні вбивств. 3. Першочергові слідчі (розшукові) дії і оперативно-розшукові заходи. Огляд місця події, огляд трупа, відшукання та допит свідків. Перевірка слідів злочину за криміналістичними обліками. Призначення судово-медичних та криміналістичних експертиз. 4. Оцінка слідчої ситуації та висування версій вчинення вбивства. Планування розслідування, створення слідчо-оперативної групи з розслідування, перевірка версій шляхом запланованих подальших слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, інших оперативно-розшукових заходів. 5. Встановлення, затримання і допит підозрюваного, проведення обшуків, з метою виявлення та вилучення знарядь злочину, предметів на яких могли залишитись сліди злочину та інших речових доказів та документів. 6. Тактичні особливості оголошення особі про підозру у вчиненні вбивства, її допит в якості підозрюваної. 7. Проведення окремих додаткових слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на закріплення здобутих раніше доказів, встановлення інших учасників злочину. Підготовка процесуальних документів завершального етапу розслідування. 8. Особливості розслідування вбивств пов'язаних із розчленуванням трупа, вбивств замаскованих під самогубство та природню смерть, виявленням невідомого трупа та при повідомленні про безвістно зниклу особу. 9. Профілактичні дії слідчого при розслідуванні вбивств.

Література: 1, 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 33-37, 38-44, 46, 48-53, 66-69.

Тема 19: Криміналістична методика розслідування крадіжок, грабежів, розбоїв, вимагань, шахрайств (2 год.).

Мета: На основі існуючих криміналістичних методик сформуванню знання та практичні навички із організації розслідування кримінальних правопорушень проти власності.

Питання для обговорення:

1. Криміналістична характеристика крадіжок, грабежів, розбоїв, вимагань та шахрайств та їх елементи. 2. Встановлення обставин, що підлягають доказуванню. Особливості порушення кримінального провадження. Слідчі ситуації при вчиненні крадіжок, грабежів, розбоїв, вимагань та шахрайств. 3. Першочергові слідчі (розшукові) дії і оперативно-розшукові заходи. Огляд місця події, пошук та вилучення слідів злочину, відшукання та допит свідків. Перевірка слідів злочину за криміналістичними обліками. Призначення криміналістичних експертиз за об'єктами вилученими при огляді. 4. Слідчі ситуації при вчиненні крадіжок, грабежів, розбоїв, вимагань та шахрайств. Оцінка слідчої ситуації та висування версій. Планування розслідування, створення слідчо-оперативної групи з розслідування, перевірка версій шляхом запланованих подальших слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, інших оперативно-розшукових заходів. 5. Встановлення та затримання підозрюваного, проведення обшуків, з метою виявлення та вилучення знарядь злочину, предметів на яких могли залишитись сліди злочину, предметів посягання (гроші, матеріальні цінності,) та інших речових доказів та документів. 6. Тактичні особливості оголошення особі про підозру у вчиненні крадіжки, грабежу, розбою, вимагання або шахрайства, її допит в якості підозрюваної. 7. Проведення окремих додаткових слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на закріплення здобутих раніше доказів, встановлення інших учасників злочину. Підготовка процесуальних документів завершального етапу розслідування. 8. Особливості

розслідування кишенькових крадіжок. 9. Профілактичні дії слідчого при розслідуванні крадіжок, грабежів, розбоїв, вимагань та шахрайств.

Література: 1, 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 33-37, 38-44, 46, 48-53, 66.

Тема 20: Криміналістична методика розслідування розкрадань, вчинених шляхом зловживання службовим становищем (2 год.).

Мета: На основі існуючих криміналістичних методик сформувавши знання та практичні навички із організації розслідування розкрадань, вчинених шляхом зловживання службовим становищем.

Питання для обговорення: 1. Криміналістична характеристика кримінального правопорушення при вчиненні привласнення, розтрата, заволодіння майна шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем та його елементи. 2. Встановлення обставин, що підлягають доказуванню. Особливості порушення кримінального провадження, в залежності від слідчої ситуації, планування розслідування. 3. Відшукання та допит потерпілих та свідків. Проведення оглядів та обшуків у службових кабінетах, будинках, квартирах посадових осіб з метою виявлення грошей, інших матеріальних цінностей, набутих злочинним шляхом, документів, що супроводжували злочинну діяльність. 4. Залучення до слідчих (розшукових) дій спеціалістів у галузі економіки, технічного дослідження документів, почеркознавства, комп'ютерних технологій, товарознавства та оцінки рухомого та нерухомого майна, інших обізнаних осіб. 5. Призначення ревізій та перевірок фінансово-господарської діяльності підприємства, організації, установи, економічних та інших необхідних для розслідування експертиз. 6. Тактичні особливості оголошення особі про підозру у вчиненні привласнення, розтрата, заволодіння майна шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем та його допит. 7. Проведення окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на закріплення здобутих раніше доказів, встановлення інших учасників злочину. Підготовка процесуальних документів завершального етапу розслідування.

9. Профілактичні дії слідчого при розслідуванні службових злочинів.

Література: 1, 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 33-37, 38-44, 46, 48-53.

Тема 21: Криміналістична методика розслідування хабарництва (1 год.).

Мета: На основі існуючих криміналістичних методик сформувавши знання та практичні навички із організації розслідування хабарництва.

Питання для обговорення: 1. Криміналістична характеристика кримінального правопорушення при вчиненні хабарництва та його елементи. 2. Встановлення обставин, що підлягають доказуванню. Особливості порушення кримінального провадження, в залежності від слідчої ситуації, планування розслідування. 3. Відшукання та допит свідків. Проведення оглядів та обшуків у службових кабінетах, будинках, квартирах посадових осіб з метою виявлення предмету хабара - грошей, інших матеріальних цінностей, набутих злочинним шляхом, документів, що супроводжували злочинну діяльність. 4. Залучення до слідчих (розшукових) дій спеціалістів у галузі матеріалів, речовин та виробів, економіки, технічного дослідження документів, почеркознавства, комп'ютерних технологій, товарознавства та оцінки рухомого та нерухомого майна, інших обізнаних осіб. 5. Тактика призначення експертиз спеціальних хімічних речовин та інших необхідних криміналістичних експертиз. 6. Тактичні особливості оголошення особі про підозру у вчиненні хабарництва та його допит.

7. Проведення окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на закріплення здобутих раніше доказів, встановлення інших учасників злочину. Підготовка процесуальних документів завершального етапу розслідування. 9. Профілактичні дії слідчого при розслідуванні хабарництва.

Література: 1, 3, 4, 7, 8, 10-15, 17, 24, 32, 33-37, 38-44, 46, 48-53.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ)

Комплексне практичне індивідуальне завдання - це вид індивідуальної позааудиторної роботи студента, метою якого є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи. КПЗ - це завершена практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять.

КПЗ видається студенту у перші два тижні навчання та виконується впродовж семестру, відповідно до встановлених графіків, дотримання яких є необхідною умовою допуску до здачі змістових модулів. Для контролю за виконанням КПЗ із навчальної дисципліни «Криміналістика» студент веде робочий зошит.

Завдання, що включені до КПЗ

1. У відповідності до методичних рекомендацій скласти фабулу кримінального правопорушення, вчиненого в умовах неочевидності (кожний студент індивідуально).

2. За фабулою скласти протокол огляду місця події та фототаблицю, як додаток до протоколу. З дотриманням правил судової фотографії, виконати: орієнтуючу (методом кругової панорами), оглядову, вузлову, детальну (масштабним методом) фотозйомку.

3. В протоколі огляду описати обстановку місця вчинення кримінального правопорушення, вилучені з поверхні предметів сліди пальців рук, взуття, зламу, з вказанням їх місця виявлення та характерних ознак. Вказати, які технічні засоби застосовувались під час їх виявлення, фіксації та вилучення.

4. За фабулою кримінального правопорушення висунути 3 загальних версії щодо вчиненого кримінального правопорушення, які обґрунтувати.

5. За найбільш вірогідною версією скласти план подальшого розслідування, з вказанням переліку проведення необхідних слідчих (розшукових) дій.

6. Провести дактилоскопіювання затриманої по підозрі у вчиненому кримінальному правопорушенні особи. Вказати тип папілярного узору кожного з десяти відбитків пальців рук на дактилокарті, їх загальні та індивідуальні ознаки.

7. Провести фотографування затриманої особи методом впізнавальної фотозйомки. Матеріали оформити у вигляді фототаблиці.

8. Скласти план підготовки проведення однієї з слідчих (розшукових) дій (обшуку в помешканні підозрюваного, допиту підозрюваного, пред'явлення для впізнання, слідчого експерименту) за зразком, що додається.

ПІДГОТОВЧИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ

слідчої (розшукової) дії

(зразок)

Вказуються обставини кримінального правопорушення;

Формулюється мета, фактичні та юридичні підстави проведення слідчої (розшукової) дії;

Визначаються учасники слідчої (розшукової) дії, з обґрунтуванням доцільності їх залучення, технічне забезпечення та інші дії;

Визначаються тактичні прийоми, які доцільно застосувати слідчим під час проведення слідчої (розшукової) дії та їх порядок.

Вказується час та місце проведення слідчої (розшукової) дії.

План складено /дата, рік/.

/посада, спеціальне звання слідчого, прізвище, ініціали, підпис/

9. На вибір студента підготувати постанову про призначення однієї з криміналістичних експертиз з постановкою діагностичних та ідентифікаційних питань. В якості об'єктів дослідження обрати один з вилучених на місці події слідів (пальців рук, взуття, зламу) та зразки для порівняння (дактилокарту підозрюваного, взуття, знаряддя зламу).

10. За фабулою вчиненого кримінального правопорушення визначити спеціальні знання та техніко-криміналістичні засоби, які використовувались слідчим під час розслідування.

7. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	К-сть годин денна
1	Тема 1 Поняття, предмет, завдання науки криміналістики та її зв'язок з іншими науками. Система та методи криміналістики	2
2	Тема 2. Криміналістична ідентифікація та діагностика.	2
3	Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки, як розділу криміналістики. Галузі криміналістичної техніки. Технічні засоби «польової» та лабораторно-дослідницької криміналістики.	2
4	Тема 4. Загальні положення судової фотографії та відеозйомки. Способи та методи судової фотографії.	2
5	Тема 5. Загальні положення трасології. Сліди людини, транспортних засобів, інструментів та механізмів, тварин. Дактилоскопія та її значення у розслідуванні кримінальних правопорушень	2
6	Тема 6. Зброезнавство. Судова балістика та хододна зброя.	2
7	Тема 7. Поняття документів у кримінальному провадженні. Техніко-криміналістичне дослідження документів.	2
8	Тема 8. Судове почеркознавство та авторознавство.	2
9	Тема 9. Габітологія, як галузь криміналістичної техніки про ознаки зовнішності людини.	2
10	Тема 10 Криміналістична реєстрація та криміналістичні обліки.	2
11	Тема 11. Криміналістична тактика. Версії та планування у кримінальному провадженні.	3
12	Тема 12. Огляд та його види. Тактика проведення огляду у кримінальному провадженні.	3
13	Тема 13. Обшук та його види. Тактика проведення обшуку у кримінальному провадженні.	3
14	Тема 14 Тактика проведення допиту.	3
15	Тема 15 Тактика пред'явлення для впізнання.	3
16	Тема 16 Тактика слідчого експерименту.	3
17	Тема 17 Загальні положення методики розслідування злочинів.	3
18	Тема 18. Криміналістична методика розслідування вбивств.	3
19	Тема 19 Криміналістична методика розслідування крадіжок, грабежів, розбоїв, вимагань та шахрайств.	3
20	Тема 20 Криміналістична методика розслідування розкрадань вчинених шляхом зловживання службовим становищем.	3
21	Тема 21 Криміналістична методика розслідування хабарництва	3
	ВСЬОГО	53

8. Тренінг з дисципліни

Завдання 1. Наведіть приклади проведення криміналістичної ідентифікації та діагностики в процесуальній і непроцесуальній формах.

Завдання 2. Назвіть 5 пар ідентифікуємих і ідентифікуючих об'єктів. (Наприклад: об'ємний слід взуття - ідентифікуємих об'єкт; гумовий чобіт - ідентифікуючий об'єкт.)

Завдання 3. Об'єктом огляду при вчиненні крадіжки був цегляний котедж, що складається з двох поверхів, 7 кімнат і мансарди. Оглядаючи місце події, слідчий поряд зі складанням

протоколу огляду намалював чорновик плану котеджу. Прибувши до кабінету, він змінив чорновик плану на його чистовий варіант.

Запитання: Як правильно повинен був поступити слідчий? Оцініть законність дії слідчого.

Завдання 4. У процесі допиту підозрюваного, що проходить в умовах конфліктної ситуації, коли допитуваний дає свідомо неправдиві свідчення, слідчий має право застосувати тактичний прийом, що у криміналістиці отримав назву «допущення легенди» тобто, слідчий дає можливість допитуваному висловлюватися до кінця.

Запитання: Які інші тактичні прийоми викриття допитуваного у брехні можна застосувати під час допиту?

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Криміналістика» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести; - поточне опитування; - залікове модульне тестування та опитування; - наскрізні проекти; - командні проекти; - аналітичні звіти, реферати, - розрахункові та розрахунково-графічні роботи; - презентації результатів виконаних завдань та досліджень; - оцінювання результатів КППЗ; - студентські презентації та виступи на наукових заходах; - розрахункові роботи; - завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; - ректорська контрольна робота; екзамен; - інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Криміналістика» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Превентивна діяльність правоохоронних органів» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Екзамен
20%	20%	20%	40%
-тижд.	-тижд.	-тижд.	-тижд.
1. Усне опитування під час заняття (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів	1. Усне опитування під час заняття (45 балів) 2. Письмова робота = 55 балів	1. Активна участь у тренінгах, презентації та самостійна робота = 20 балів. 2. Написання КППЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КППЗ = 30 балів.	1. Кейс – макс.50 балів 2. Теоретичне питання1 – макс. 25 балів 3. Теоретичне питання2 – макс. 25 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	ноутбук	1-21
2.	проектор	1-21
3.	Фото-відеоапаратура	3, 6-9
4	Криміналістичні валізи, засоби лабораторних досліджень	3, 6-9
5.	Макети, стенди	3-5

Рекомендовані джерела інформації:**Основні:**

1. Закон України від 4 жовтня 2019 року № 187-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень кримінального процесуального законодавства» [Електронний ресурс]. Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/187-20>.

2. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/1. – Ст. 2589.

3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25- 26 (29.06.2001). – Ст. 131.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. // Голос України. – 2012. – 19 травня. – № 90-91.

5. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 28. – Ст. 232.

6. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. [Електронний ресурс] // ВРУ офіційний веб-портал – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

7. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. [Електронний ресурс] // ВРУ офіційний веб- портал – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2135-12/page>

8. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: затв. наказом МВС України від 03 листопада 2015 № 1339 [Електронний ресурс] // ВРУ офіційний веб-портал – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15>

9. Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 «Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень» [Електронний ресурс] // ВРУ офіційний веб-портал – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>

10. Методика криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів, затверджена рішенням розширеного засідання секції НКМР Міністерства юстиції України з проблем трасології та судової балістики із залученням членів Координаційної ради з питань судової експертизи. Протокол від 15.01.1999 року [Електронний ресурс] // ВРУ офіційний веб-портал – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0002320-99> Основна література:

11. Когутич І.І. Криміналістика: навч. посіб. / І.І. Когутич, О.М. Калужна. – К.: Ін Юре, 2014. – 454 с.

12. Криміналістика: підручник./ В.В. Пясковский, Ю.М. Черноус, А.В. Ищенко, О.О. Алексеев та ін.- К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 544 с.

13. Криміналістика: підручник / В.Д. Берназ та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. А.Ф. Волобуєва; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х.: ХНУВС, 2011. – 665 с.

14. Криміналістика: підручник / [В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель та ін]; за ред. В.Ю. Шепітька. – [5-е вид., перероб. і доп.]. – Х.: Право. – 2011. – 464 с.

15. Салтевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі): підручник / М.В. Салтевський. - К.: Кондор. – 2008. – 594 с.

16. Проект Закону від 29.08.2019 № 1009 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень кримінального процесуального законодавства» [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66252

Додаткові:

17. Алексейчук В.І. Огляд місця події: тактика і психологія : монографія / В.І. Алексейчук; за ред. д-ра юрид. наук., проф., засл. діяча науки України, акад. Нац. акад. прав. наук України В.О. Коновалової. – Х.: Апостіль, 2011. – 230 с.

18. Арешонков В. В., Пілюков Ю.О. Голоботовський В. І. Значення ситуаційних судово-балістичних досліджень для кваліфікації кримінальних правопорушень. Криміналістичний вісник. ДНДЕКЦ МВС України; НАВС. Київ: ДНДЕКЦ МВС України, 2022. № 1 (37). С 30-43.

19. Біленчук П.Д. Криміналістика в питаннях і відповідях: посібник / П.Д. Біленчук. – К: Вид. Паливода А.В. – 2010. – 178 с. 47

20. Біленчук П.Д., Перкін В.І. Тактичні прийоми, тактичні комбінації, тактичні операції в розслідуванні злочинів: Навч. посібник // МВС України; УАВС.- К., 1996 .- 32 с.

21. Біленчук П.Д. Криміналістика. Кредитно-модульний курс б: підручник / П.Д. Біленчук, Г.С. Семаков. – 4-те вид., змін., допов. і доопр. – К.: ВД Дакор. – 2014. – 520 с.

22. Бірюков В.В. Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів ім. Е.О. Дідоренка – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2009. – 664 с.

23. Воробей О.В., Мельников І.М. Волошин О.Г. Техніко- криміналістичне дослідження документів. Навчально-методичний посібник – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 304 с.

24. Гора І.В. Криміналістика: навч. посіб. / І.В. Гора, А.В. Іщенко, В.А. Колесник. –К.: Вид. Паливода А.В. – 2007. – 236 с.

25. Денісова О.О. Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності: навч. посібник / О.О. Денісова. – К. : КНЕУ. – 2004. – 307 с.

26. Дубовий О.П., Лукашенко В.Я., Рибалко Я.В. та ін. Криміналістичне дослідження слідів рук: Науково-практичний посібник. / За ред. Я.Ю. Кондратьєва. - К.: Атіка, 2000.- 152 с.

27. Іванов В.М., Іванова О.В., Юридична конфліктологія / В.М. Іванов, О.В. Іванова. – К.: МАУП. – 2004. – 224 с. 48

28. Ідентифікація людини за ознаками зовнішності: наук.-практ. посіб. / В.Ю. Шепітько; Академія правових наук України, Інститут вивчення проблем злочинності. – Х.: Гриф. – 2003. – 112 с.

29. Ієрусалимов І.О. Забезпечення використання науково-технічних досягнень у слідчій діяльності: навч. посіб. / І.О. Ієрусалимов; Нац. акад. внутр. справ України. – К.: Наук. Світ. – 2000. – 67 с.

30. Керівництво з розслідування злочинів: наук.-практ. посібник / В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель та ін.; за ред. В.Ю. Шепітька. – Х.: Одиссей. – 2009. – 960 с.

31. Когутич І.І. Використання знань та засобів криміналістичної тактики і методики під час

розгляду кримінальних справ у суді: моногр. / І.І. Когутич ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів: Тріада плюс. – 2009. – 446 с.

32. Когутич І.І. Криміналістика: особливості методики розслідування окремих видів злочинів: тексти лекцій / І.І. Когутич. – Львів: Тріада плюс. – 2006. – 456 с.

33. Коновалова В.О. Юридична психологія: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В.О. Коновалова, В.Ю. Шепітько. – 2-е вид., перероб. і доп. – Х.: Право. – 2008. – 240 с.

34. Коновалова В.Е. Допит: тактика и психологія. – Харків: Консум, 1999. – 157 с.

35. Криміналістика: Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів: підруч. для студентів юрид. вузів і фак. / В.О. Коновалова, Г.А. Матусовський, В.Ю. Шепітько та ін.; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Акад. прав. наук України; за ред. В.Ю. Шепітька. – Х.: Право. – 1998. – 375 с.

36. Криміналістика (криміналістична техніка): Курс лекцій / П.Д. Біленчук, А.П. Гель, М.В. Салтевський, Г.С. Семаков. – К.: МАУП, 2001. – 216 с.

37. Криміналістика: курс лекцій / В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель та ін.; за заг. ред. Шепітько В.Ю. – Х.: Одиссей. – 2009. – 368 с.

38. Криміналістика: навч.-практ. посіб. / О.А. Борідько, С.В. Діденко, В.В. Літвін та ін. – Херсон: Херсон. міськдрук. – 2010. – 269 с.

39. Криміналістика: питання і відповіді: навч. посіб. / А.В. Кофанов, Я.В. Кузьмічов, Ж.В. Удовенко та ін.; Нац. акад. внутр. справ. – К.: Центр учбової літератури. – 2011. – 279 с.

40. Криміналістика: підручник / [В.Д. Берна, В.В. Бірюков, А.Ф. Волобуєв]; за заг. ред. А.Ф. Волобуєва; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х.: ХНУВС. – 2011. – 666 с.

41. Криміналістика: підручник / В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель та ін; за ред. В.Ю. Шепітька. – Х.: Право. – 2011. – 464 с.

42. Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П.Д. Біленчук, А.П. Гель, М.В. Салтевський, Г.С. Семаков. – К.: МАУП, 2007. – 512 с.

43. Криміналістичне документознавство: Практ. Посіб. / В.В. Бірюков, В.В. Коваленко, Т.П. Бірюкова, К.М. Ковальов; за заг. ред. В.В. Бірюкова. - К.: Вид. Паливода А.В., 2007.- 332 с.

44. Лисиченко В.К. Негативні обставини та їх значення в розслідуванні злочинів / В.К. Лисиченко, І.І. Когутич. – К.: ДІА. – 2002. – 182 с.

45. Песцов Р.Г. Криміналістика в запитаннях і відповідях: посіб. для підготов. до іспиту / Р.Г. Песцов. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2013. – 78 с.

46. Сабадаш В.П. Криміналістика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.П. Сабадаш, М.О. Ларкін. – Запоріжжя : Запоріж. нац. ун-т. – 2012. – 330 с.

47. Сабадаш В.П. Криміналістика: навч. посіб. / В. П. Сабадаш. – Запоріжжя : ЦНЛ.- 2017. – 228 с.

48. Пілюков Ю.О. Новели кримінально-процесуального законодавства України у проведенні судових експертиз. Науково-практичний семінар «Можливості судової експертизи під час розслідування злочинів в умовах реформування правової системи в Україні» (26-27 вересня 2019 року). – Тернопіль : ЮФ ТНЕУ, Тернопільський НДЕКЦ МВС України, 2019 – С. 24-27.

49. Пілюков Ю.О. Окремі питання взаємодії та нормативно-правового регулювання діяльності Експертної служби МВС України та підрозділів Національної поліції Науково-практичний збірник Криміналістичний вісник. – 2016. – № 2 (26). – С. 13–20.

50. Пілюков Ю.О. Окремі правові аспекти міжнародного співробітництва експертної служби МВС України при здійсненні судово-експертної діяльності у сфері захисту суспільної моралі *Актуальні питання судової експертизи: Всеукраїнська науково-практична конференція, присвячена 15- річчю створення Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз.* Дніпро, 14-15 червня 2017 року.- С.32-37

51. Пілюков Ю.О. Окремі питання судово-експертного забезпечення досудового розслідування в умовах реформування. *Актуальні проблеми правознавства.* Тернопіль. ЮФ ТНЕУ. 2017. – Вип. 3 (11). – С.175–180.

52. Пілюков Ю.О. Система ідентифікаційних ознак почерку, можливості її удосконалення при проведенні почеркознавчої експертизи підписів *Актуальні проблеми правознавства.*

Тернопіль ЮФ ТНЕУ. 2017. – Вип. 4 (12). – С.257–263.

53. Пілюков Ю.О Сучасна система державних судово-експертних установ в Україні. Окремі напрями удосконалення їх діяльності. *Актуальні проблеми правознавства*. Тернопіль. ЮФ ТНЕУ. 2018. – Вип. 1 (13). – С.149–155.

54. Пілюков Ю.О Судово-експертне забезпечення досудового розслідування корупційних злочинів в Україні. Електронна цивілізація: інноваційне майбутнє України. Колективна монографія /під ред. Біленчука П.Д. – Київ: УкрДГРІ, 2018. 284 с.

55. Пілюков Ю.О Висновок експерта як джерело доказів. Критерії та особливості його оцінки *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід. III міжнародна науково-практична конференція* ЮФ ТНЕУ Тернопіль 2018. С.121-124

56. Пілюков Ю.О Судова експертиза, як форма використання спеціальних знань при розслідуванні корупційних злочинів». *Актуальні проблеми правознавства*. Тернопіль. ЮФ ТНЕУ: 2018. – Вип. № 4 (16). –С. 174-178.

57. Пілюков Ю.О Використання спеціальних знань у кримінальних провадженнях *Актуальні проблеми правознавства*. Тернопіль. ЮФ ТНЕУ: 2019. – Вип. 4 (20). – С.240–245

58. Пілюков Ю.О Підстави та порядок призначення судових експертиз у кримінальному процесі *Всеукраїнська науково-практична конференція присвяченій 55 річниці кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ України*. НАВСУ Київ 2019. С.172-175

59. Пілюков Ю.О. Особливості завдань планових та позапланових ревізій і перевірок. Використання їх результатів у кримінальних провадженнях *Актуальні проблеми правознавства*. Тернопіль: ЗУНУ. 2020. № 3 (23). С. 171 176.

60. Пілюков Ю.О. Судово-експертна діяльність у сучасному кримінальному процесі. *Актуальні проблеми правознавства*. Тернопіль: ЗУНУ. 2020. № 4 (24). С. 158 163.

61. Пілюков Ю.О. Допит експерта в суді, як процесуальна форма використання спеціальних знань у кримінальному провадженні. *Актуальні проблеми правознавства*. Тернопіль: ЗУНУ. 2021. № 2 (26). С. 176 179.

62. Пілюков Ю.О. Використання криміналістичних обліків у розслідуванні кримінальних правопорушень. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід. V Міжнародна науково-практична конференція: (16-17 квітня 2021 року)*. Тернопіль: ЮФ ЗУНУ. 2021. С. 250 253.

63. Пілюков Ю.О. Залучення спеціаліста до огляду при розслідуванні розкрадань шляхом зловживання службовим становищем. *Актуальні проблеми правознавства*. Тернопіль: ЗУНУ. 2022. № 2 (30). С. 142-147.

64. Пілюков Ю.О. Нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід. Міжнародна науково-практична конференція: (27 квітня 2022 року)*. Тернопіль: ЮФ ЗУНУ. 2022. С. 250 253.

65. Пілюков Ю.О. Методичні вказівки до проведення самостійної роботи студентами з навчальної дисципліни «Криміналістика» Тернопіль, ТНЕУ. 2018. - 61 с.

66. Пілюков Ю.О. Методичні вказівки до проведення практичних (лабораторних) занять з навчальної дисципліни «Криміналістика». Навчальн. методичні матеріали. Тернопіль, ЗУНУ. 2020. - 32 с.

67. Пілюков Ю.О. Ситуаційні завдання з навчальної дисципліни «Криміналістика». Навчальн.методичні матеріали. Тернопіль, ЗУНУ. 2020. - 32 с.

68. Погорецький М.А. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посіб. / М. А. Погорецький, Д. Б. Сергєєва. – К. Правова єдність, юркнига «Алерта» - 2015. – 536 с.

69. Салтевський М.В. Криміналістика. Підручник: у 2-х ч. Ч. 1. – Х.: Консум, Основа, 1999. – 416 с.

70. Салтевський М.В. Криміналістика. Підручник: у 2-х Ч. 2. – Харків: Консум, 2001. – 528 с.

71. Слідчий огляд: сутність, види, тактика проведення огляду місця події і тактика використання техніко-криміналістичних засобів та спеціальних знань: Монографія / Комаха В.О.

та інші; За загальною редакцією Комахи В.О.; Одеська національна юридична академія. – Дніпропетровськ, ІМА-прес, 2004. – 396 с.

72. Сокиран Ф.М. Сучасні концепції психологічного впливу на досудовому слідстві: Монографія // НАВСУ; В.Г. Гончаренко, ред. – Київ: НВТ «Правник», 2002. – 11 с.

73. Сокиран Ф.М., Сокиран М.Ф. Шляхи вдосконалення тактики психологічного впливу при проведенні окремих слідчих дій: Посібник // МВС України. НАВСУ; за ред. В.Г. Гончаренка. – К., 2005. – 159 с.

74. Степанюк Р.Л. Формування криміналістичних методик розслідування злочинів, що вчиняються в бюджетній сфері України / Р.Л. Степанюк // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. - 2011. - № 1. - С. 195-201.

75. Удалова Л.Д. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навч. посіб. /Л.Д. Удалова, В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, О.Ю. Хабло. – Київ: Видавець – 2012. – 275 с.

76. Шрамко О., Юсупов В., Пільков Ю.О., Саковський А. Призначення судових експертиз у кримінальних провадженнях про корупційні правопорушення. Навчальн. методичні матеріали. Київ: Нац.акад.внутр.справ, 2021.- 101 с.

77. Юсупов В. В. Криміналістика в Україні у ХХ – на початку ХХІ ст. (історико-теоретичне дослідження): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Київ, 2019. - 420 с.